

USNESENÍ

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 18. 4. 2019 o návrhu předsedkyně senátu Obvodního soudu pro Prahu 2 na odklad výkonu rozhodnutí podle § 265h odst. 3 tr. řádu, a to usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. 6 T 262/2015, ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 4. 1. 2019, sp. zn. 7 To 469/2018, vydaného v trestní věci obviněného [REDAKCE] L [REDAKCE] F [REDAKCE] nar. [REDAKCE] bytem [REDAKCE] [REDAKCE] vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 6 T 262/2015, takto:

Podle § 265h odst. 3 tr. řádu se návrh na odklad výkonu rozhodnutí **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. 6 T 262/2015 (dále jen „usnesení soudu prvního stupně“), bylo podle § 101 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku rozhodnuto o zabrání nemovitých věcí, které byly předtím podle § 79d odst. 1 tr. řádu zajištěny usnesením policejního orgánu ze dne 11. 7. 2011, č.j. [REDAKCE] [REDAKCE] ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 12. 2011, sp. zn. [REDAKCE], a Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 12. 2012, sp. zn. [REDAKCE]. Jde o nemovitosti vedené Katastrálním úřadem [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE] na listu vlastnictví č. [REDAKCE] vlastníka [REDAKCE] L [REDAKCE] F [REDAKCE] nar. [REDAKCE] trvale bytem [REDAKCE] [REDAKCE] a to v rozsahu specifikovaném podle stavu uvedeném v příklepu soudního exekutora [REDAKCE] D [REDAKCE] T [REDAKCE] ze dne 1. 12. 2005, a konkrétně citované ve shora uvedeném usnesení soudu prvního stupně.

2. Proti usnesení soudu prvního stupně podal obviněný [REDAKCE] L [REDAKCE] F [REDAKCE] stížnost, o níž rozhodl Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 1. 2019, sp. zn. 7 To 469/2018 (dále jen „usnesení soudu druhého stupně“), tak, že ji podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu jako nedůvodnou zamítl.

3. Proti usnesení soudu druhého stupně podal [REDAKCE] L [REDAKCE] F [REDAKCE] prostřednictvím svého obhájce dovolání z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. j) tr. řádu, neboť nesouhlasil s výrokem o zabrání věcí. V dovolání současně navrhl předsedovi senátu soudu prvního stupně, aby spis Nejvyššímu soudu předložil s návrhem na odklad výkonu rozhodnutí.

4. Předsedkyně senátu Obvodního soudu pro Prahu 2 následně předložila dne 4. 4. 2019 Nejvyššímu soudu dovolání obviněného s návrhem na odložení výkonu rozhodnutí podle § 265h odst. 3 tr. řádu. Důvody pro takový postup spatřovala předsedkyně senátu soudu prvního stupně v tom, že ve věci bylo rozhodováno podle poměrně nové právní úpravy podle § 101 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku, k níž nebyla doposud vytvořena dostatečná judikatura. Podle názoru předsedkyně senátu by mohl mít samotný výkon rozhodnutí nezvratné důsledky

zasahující do majetkových práv obviněného [REDACTED] L [REDACTED] F [REDACTED]

5. Předseda senátu Nejvyššího soudu, u něhož je tato věc nyní vedena pod sp. zn. 5 Tdo 453/2019, po předložení věci soudem prvního stupně zjistil, že nejsou splněny podmínky k rozhodnutí o podaném dovolání. Usnesení soudu druhého stupně totiž dosud bylo doručeno jen státnímu zástupci a obhájci obviněného, avšak nikoli i obviněnému, ačkoliv z § 137 odst. 4 tr. řádu vyplývá povinnost doručit rozhodnutí stížnostního soudu nejen obhájci obviněného, ale též jemu samému, neboť se jej rozhodnutí přímo dotýká. Jestliže se doručuje jak obhájci, tak i obviněnému, běží lhůta pro podání dovolání podle § 265e odst. 2 tr. řádu od toho doručení, které bylo provedeno nejpozději. Obviněnému tak dosud neuplynula lhůta pro podání dovolání, která počne běžet až od doby, kdy mu bude doručeno usnesení soudu druhého stupně. Po celou lhůtu pro podání dovolání může obviněný dovoláním disponovat, může měnit, rozšiřovat či doplňovat dovolací důvody. Věc tak musí být vrácena Obvodnímu soudu pro Prahu 2 bez věcného vyřízení k provedení úkonů soudem prvního stupně. Nejvyšší soud tak přezkoumal věc jen z hlediska návrhu předsedkyně senátu soudu prvního stupně na odklad výkonu rozhodnutí, který posoudil následovně.

6. Pokud podle § 265h odst. 3 tr. řádu dospěje předseda senátu soudu prvního stupně na podkladě dovolání a obsahu spisů k závěru, že by měl být odložen nebo přerušen výkon rozhodnutí, předloží bez zbytečného odkladu spisy s příslušným návrhem na takový postup Nejvyššímu soudu, který o jeho návrhu rozhodne usnesením nejpozději do čtrnácti dnů po obdržení spisů, a nebylo-li v mezidobí již dokončeno řízení u soudu prvního stupně, vrátí mu spisy k dokončení řízení. Podle § 240 tr. řádu rozhodne Nejvyšší soud o takovém návrhu v neveřejném zasedání.

7. Předsedkyně senátu soudu prvního stupně skutečně zvolila postup podle § 265h odst. 3 tr. řádu, neboť měla za to, že k relativně nové úpravě postupu podle § 101 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku dosud neexistuje ustálená judikatura a v případě vyhovění dovolání by provedení výkonu rozhodnutí mohlo mít nezvratné důsledky pro majetková práva obviněného. Předsedkyně senátu tento návrh učinila ovšem až poté, co soud prvního stupně prostřednictvím vyšší soudní úřednice učinil veškeré úkony vykonávacího řízení, které jsou předvídaný trestním řádem v § 358 a § 349b tr. řádu.

8. V daném případě předsedkyně senátu navrhla odložit výkon pravomocného a vykonatelného usnesení o zabrání věcí. K tomu je třeba poznamenat, že účinky zabrání věci jsou upraveny v § 104 tr. zákoníku, podle něž zabraná věc připadá státu. Tyto účinky podle obvyklých výkladů v odborné literatuře nastávají ke dni právní moci výroku rozhodnutí, jímž je zabrání věci uloženo (viz například Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1220). Odkázat je k tomu možno též na § 1114 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších změn (dále jen obč. zák.), podle něž rozhodnutím soudu (nebo jiného orgánu veřejné moci) se vlastnického práva nabývá dnem, který je v něm určen, není-li v rozhodnutí takový den určen, nabývá se vlastnického práva dnem právní moci rozhodnutí (dříve obdobnou úpravu obsahoval § 132 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů).

9. Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. 6 T 262/2015, jímž bylo uloženo zabrání věcí konkrétně specifikovaných ve výroku tohoto usnesení, nabylo právní moci dnem 4. 1. 2019, a to ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 4. 1. 2019, sp. zn. 7 To 469/2018, jímž byla zamítnuta stížnost obviněného. V uvedeném

usnesení nebyl stanoven žádný jiný okamžik, k němuž by stát měl nabýt vlastnické právo k předmětným nemovitým věcem. Proto se ke dni právní moci, tj. k 4. 1. 2019 stalo uvedené usnesení nejen pravomocným a vykonatelným, jak vyplývá z § 140 odst. 1 písm. b) písm. cc) tr. řádu, ale též k tomuto datu nastaly účinky zabrání uvedených věcí ve smyslu § 1114 obč. zák.

10. Příslušnost k výkonu rozhodnutí obecně upravuje § 315 tr. řádu, podle jeho odstavce prvního rozhodnutí vykonává, popřípadě jeho výkon zařizuje ten orgán, který rozhodnutí učinil; v řízení před soudem rozhodnutí senátu vykonává nebo jeho výkon zařizuje předseda senátu. Rozhodnutí souvisící s výkonem ochranných opatření (tj. i zabrání věci) činí, není-li v trestním řádu stanoveno jinak, soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni (§ 315 odst. 2 tr. řádu). Opatření nutná k výkonu ochranných opatření, zejména vyrozumívání jiných orgánů a osob, jimž přísluší spolupůsobení při výkonu uvedených rozhodnutí, činí, není-li stanoveno jinak, předseda senátu soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni. Z rozvrhu práce, příp. na základě pokynu předsedy senátu, mohou být povolány k úkonům ve vykonávacím řízení i pomocné osoby, tj. i vyšší soudní úředník ve smyslu § 27a tr. řádu a zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších změn (srov. zejména § 1 odst. 1, § 3 až 5 a § 12).

11. Pokud jde o samotný výkon rozhodnutí, jímž bylo uloženo zabrání věci, odkazuje se v jediném ustanovení § 358 tr. řádu, které se výkonu tohoto ochranného opatření výslovně týká, na přiměřené užití § 349b tr. řádu o výkonu trestu propadnutí věci. Podle § 349b tr. řádu opis rozsudku (v daném případě usnesení), jímž byl vysloven trest propadnutí věci, nebo jímž bylo vysloveno propadnutí náhradní hodnoty (v daném případě zabrání věci), zašle předseda senátu organizační složce státu, které podle zvláštního zákona přísluší hospodaření s majetkem státu. Byla-li věc, na kterou se vztahuje trest propadnutí věci anebo na kterou se vztahuje vyslovení propadnutí náhradní hodnoty (resp. zabrání věci), zajištěna, učiní předseda senátu opatření, aby bylo takové organizační složce svěřeno nakládání s ní, pokud taková organizační složka doposud správu zajištěné věci nebo náhradní hodnoty nevykonává. Trestní řád tak obsahuje určitou úpravu vykonávacího řízení, byť nejde o úpravu s ohledem na nastalé účinky vykonávaného rozhodnutí, jak byly popsány shora, nijak obsáhlou a nepředpokládá se velké množství potřebných kroků, avšak některé úkony je třeba provést.

12. Soud prvního stupně ale prostřednictvím vyšší soudní úřednice podle uvedených ustanovení postupoval a již provedl veškeré úkony nezbytné k výkonu rozhodnutí o zabrání věci, které by bývalo bylo možné odložit podle § 265h odst. 3 tr. řádu. Tak vyšší soudní úřednice zaslala opis rozhodnutí o zabrání věci Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále ve zkratce jen „Úřad“), kterému bylo podle zvláštního zákona svěřeno hospodaření s majetkem státu, a bylo mu umožněno nakládání s těmito věcmi, resp. vyzvala jej k realizaci zabrání nemovitých věcí a současně požádala o následné podání zprávy o této realizaci soudu, jak vyplývá z dopisu zaslání Úřadu ze dne 29. 1. 2019 (viz č. 1. 353 trestního spisu). Teprve poté dne 19. 2. 2019 předsedkyně Obvodního soudu pro Prahu 2 písemně upozornila Úřad na podané dovolání s tím, že bude podávat návrh na odklad výkonu rozhodnutí, vyzvala Úřad se zabranými nemovitými věcmi z opatrnosti nenakládat (přípis na č. 1. 370 trestního spisu), což znovu písemně sdělila dne 4. 3. 2019 (č. 1. 394 trestního spisu).

13. Trestní spis byl posléze s dovoláním obviněného [REDAKCE] L [REDAKCE] F [REDAKCE] a návrhem předsedkyně senátu soudu prvního stupně na odklad výkonu rozhodnutí Nejvyššímu soudu

předložen dne 4. 4. 2019. Nejvyšší soud tak měl do 18. 4. 2019 rozhodnout, zda návrhu na odklad výkonu rozhodnutí vyhoví či nikoli.

14. Podle názoru Nejvyššího soudu však v dané věci již nepřichází předsedkyní senátu soudu prvního stupně navržený postup na odklad výkonu rozhodnutí v úvahu, neboť rozhodnutí se stalo pravomocným a vykonatelným, nastaly již jeho účinky (zabrané věci přešly do majetku státu) a současně byly také provedeny veškeré kroky soudem prvního stupně nezbytné pro výkon takového rozhodnutí, jak bylo uvedeno shora. Z obecných zásad, jimiž je ovládáno vykonávací řízení v trestních věcech, vyplývá, že výkon rozhodnutí má zásadně následovat ihned poté, jakmile se rozhodnutí stane vykonatelným (a to ve spojitosti se zásadami oficiality a rychlosti). Výjimkami z této zásady jsou možnosti odložit výkon rozhodnutí, které trestní řád upravuje na různých místech v různých spojitostech, jednak obecně (zejména ve spojitosti s právní úpravou mimořádných opravných prostředků), jednak specificky (ve vztahu k jednotlivým druhům sankcí). V daném případě navrhla předsedkyně senátu využít obecné ustanovení o odložení výkonu rozhodnutí obsažené v § 265h odst. 3 tr. řádu, tj. ve spojitosti s úpravou dovolání jako mimořádného opravného prostředku. Navrhla ovšem odložení výkonu takového rozhodnutí, jehož účinky nastávají s právní mocí rozhodnutí (podobně je tomu v případě propadnutí věci, propadnutí majetku, ztráty čestných titulů a vyznamenání, ztráty vojenské hodnosti nebo zabrání části majetku). V trestním řízení se na rozdíl od civilního řízení nepočítá s tím, že by mohlo dojít k odložení právní moci nebo vykonatelnosti rozhodnutí jako vlastností rozhodnutí, jež má být posléze vykonáno (viz § 243 občanského soudního řádu). V trestních věcech se tak nepočítá ani s tím, že by mohly být odloženy účinky rozhodnutí, jež jsou spojeny s nabytím právní moci rozhodnutí ve smyslu § 104 tr. zákoníku, jak bylo rozvedeno shora (proto také pro takový postup nejsou stanovena vůbec žádná pravidla pro následný postup orgánů činných v trestním řízení, jímž by se muselo dosáhnout stavu před právní mocí a vykonatelností rozhodnutí, a to nejen pokud jde o evidenci vlastnického práva, ale též pokud jde o zajištění věcí). V trestním řízení se počítá pouze a jen s odložením samotného výkonu rozhodnutí, tj. těch úkonů orgánů činných v trestním řízení, jež vedou k vykonání povinnosti stanovené v daném rozhodnutí, resp. k jinému naplnění jeho výroku. Pokud však takové úkony byly zcela vykonány, jako v tomto případě, není možno je ani odložit (podobně jako by nebylo možno odložit výkon peněžitého trestu, který byl zcela zaplacen, výkon trestu odnětí svobody, který byl zcela vykonán, a to i např. započtením vazby apod.). Je totiž možno odložit jen to, co ještě neproběhlo, pokud výkon probíhá v době rozhodování, je možno jej přerušit. Ani jedna z uvedených alternativ ale v případě úplného výkonu již možná není. Pozdější nakládání s majetkem státu, který pochází z majetkových sankcí v trestních věcech, se řídí příslušnými předpisy (zejména zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších změn, a zákonem č. 59/2017 Sb., o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí uložených v trestním řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdější změny), ovšem již není součástí výkonu rozhodnutí v trestních věcech, neděje se v rámci vykonávacího řízení trestního. Proto ani dalšímu nakládání se zabraným majetkem podle ustanovení trestního řádu (§ 265h odst. 3 tr. řádu) není možno zabránit.

15. S předsedkyní senátu soudu prvního stupně je možno souhlasit v tom směru, že by bylo vhodné, aby nemovité věci, které byly předmětem výkonu rozhodnutí, jež je nyní napadeno dovoláním, nebyly státem zpeněženy (a to až do doby rozhodnutí o mimořádném opravném prostředku, jímž se proti takovému rozhodnutí brojí, popř. o ústavní stížnosti, byla-li by podána). Bylo by totiž žádoucí, aby příslušný orgán určený k hospodaření se zabranými

věcmi neprovedl takovou dispozici s ním, resp. takové nevratné změny, které by neumožnily navrácení v původní stav, pokud by snad bylo vyhověno podanému mimořádnému opravnému prostředku. Ostatně výsledek dovolacího řízení v tuto chvíli není možno nijak předjímat. Bylo by však na místě, aby stát (resp. příslušná organizační složka státu) vyčkal s případným prodejem zabraných nemovitých věcí, pokud se o něm uvažuje, a to až do doby, než bude o dovolání rozhodnuto, aby se předešlo vzniku možné povinnosti nahradit obviněnému škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, bylo-li by napadené rozhodnutí k podanému dovolání nakonec zrušeno [a to podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů]. V tomto směru ovšem Nejvyšší soud nemůže takovou povinnost podle § 265h odst. 3 tr. řádu uložit, může jen apelovat na rozumný zdrženlivý postup orgánu příslušného k nakládání se zabranými věcmi, jímž se předejde možnému vzniku škody (ve smyslu principu *neminem laedere*).

16. Vzhledem ke shora uvedeným důvodům nebylo možno návrhu předsedkyně senátu soudu prvního stupně vyhovět, a proto byl její návrh zamítnut.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.

V Brně dne 18. 4. 2019

JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph. D., v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Soňa Smiešna